

Comparative Analysis of the State Depreciation Policy of Bulgaria and other Countries

Assoc. prof. Ivanka Dimitrova, PhD
Faculty 'Business and Management',
Department of Economics,
University of Ruse 'Angel Kanchev', Bulgaria
E-mail: idimitrova@uni-ruse.bg

Сравнителен анализ на държавната амортизационна политика в България и други страни

Доц. д-р Иванка Димитрова
Факултет „Бизнес и мениджмънт“, катедра “Икономика”
Русенски университет „Ангел Кънчев“, България
E-mail: idimitrova@uni-ruse.bg

Abstract: *The efficient depreciation policy of the company requires respecting their own interests and goals, taking into account the requirements of the legislation. The present research has been provoked by the author's interest in the field of company depreciation policy, in search of an answer to the question how the state depreciation policy could stimulate one active company depreciation policy. The aim of this paper is to discover and identify the proven good approaches to state regulation of depreciation costs, based on analysis of the state depreciation policy in Bulgaria and other countries, and to propose ways of enhancing this policy in Bulgaria.*

Key words: *depreciation policy, methods of depreciation, useful life of the assets, depreciation rates, accelerated depreciation.*

Резюме: *Ефективната амортизационна политика на предприятията изисква съблюдаване на собствените интереси и цели при отчитане изискванията на нормативната уредба. Настоящото изследване е провокирано от интереса на автора в областта на фирмената амортизационна политика в търсене на отговор на въпроса, как държавната амортизационна политика би могла да стимулира една активна фирмена амортизационна политика. Цел на статията е, въз основа на анализ на държавната амортизационна политика в България и в други страни, да се открият и посочат доказалите се добри подходи на държавно регулиране на амортизационните разходи и да се направят предложения за обогатяване на държавна амортизационна политика у нас.*

Ключови думи: *амортизационна политика, методи на амортизация, полезен срок на използване на активите, амортизационни норми, ускорена амортизация.*

JEL Classification: *G31, H25, H32*

I. Introduction

The depreciation policy is an essential element of the overall economic policy and one of the major forms for regulating the production surplus. Its development is related to specific solutions, based on specific circumstances. [Bonev, Zh., 1997] Each company should have its own depreciation policy, different from the state depreciation policy. Smoothing out the contradictions between the fiscal interests of the

I. Въведение

Амортизационната политика е съществен елемент на цялостната икономическа политика и една от важните форми за регулиране на производственото натрупване. Разработването ѝ е свързано с конкретни решения, като се изхожда от конкретните обстоятелства. [Бонев, Ж., 1997] Всяко предприятие следва да има собствена амортизационна политика, различна от държавната амортизационна политика.

state and the aspiration of the companies for reproduction and economic growth is a prerequisite for rational management of the depreciation process. [Oreshkova, Hr., 2003] It would not be possible to determine the optimal usage of depreciable assets, due to the dynamic ongoing economic processes, the different financial and economic conditions in which the companies work, their strategy and development tactics and the current state of their assets. The efficient depreciation policy suggests following the interests and goals of the company while taking into account the requirements of the Regulations.

The aim of the current research is to discover and identify the proven good approaches to state regulation of depreciation costs, based on analysis of the state depreciation policy in Bulgaria and other countries, and to propose ways of enhancing this policy in our country. To realize this aim, the following **tasks** have been fulfilled:

- Reviewing the state depreciation policy in Bulgaria, Germany, Great Britain, the USA¹, Russia² and Ukraine³ [<http://www.ksb.bg>;

1 Germany, Great Britain and the USA – as established developed market economies (part of the G-7 group, where the seven most developed countries in the world are members – the USA, Germany, Japan, France, Great Britain, Italy and Canada).

2 Russia – as a post-totalitarian state with fast developing economy (part of the alliance with the fastest developing countries in the world BRICS – Brazil, Russia, India, China and South Africa).

3 Ukraine – as a post-totalitarian state with a long and hard transition to market economy. (During the Soviet era the Ukraine economy was the second most powerful one of all the republics' economies, and the Ukraine Republic was a key agricultural region for the Soviet economy. After the collapse of the USSR transition to market economy started and only after 2000 significant progress could be noticed. In GDP, measured by purchasing power, Ukraine is 40th in the world, compared to Bulgaria, which is 89th.) The current state of Ukraine in terms of the economy (during 2014 the Ukrainian economy drops down with 7 % at the inflation level of 24,9%; the industrial production decreases with 10,1%, the export gets cut down with 20%) hasn't been taken into account for the research, carried out before the events in Ukraine. The economic alliance of the government has reached to the resolution to strengthen the economic stability in 2014 and to lay the foundation of growth in 2016 throughout active collaboration with the International Monetary Fund (IMF) and other international financial institutions, decreasing the monetary reserves of the national bank, stabilization of the hryvnia (UAH) and recovering people's confidence in the national banking system. [<http://www.ukrpressbg.com>]

Изглаждането на противоречията между фискалните интереси на държавата и стремежа на предприятията към възпроизводство и икономически растеж е предпоставка за рационално управление на амортизационния процес. [Oreshkova, Хр., 2003] Централизирано не би било възможно да се определи оптималното използване на амортизируемите активи поради динамично протичащите стопански процеси, различните финансово-икономически условия, при които работят предприятията, тяхната стратегия и тактика за развитие, конкретното състояние на активите им. Ефективната амортизационна политика предполага съблюдаване на собствените интереси и цели на предприятията при отчитане изискванията на нормативната уредба.

Цел на настоящото изследване е, въз основа на анализ на държавната амортизационна политика в България и в други страни, да се открият и посочат доказателствата се добри подходи на държавно регулиране на амортизационните разходи и да се направят предложения за обогатяване на държавна амортизационна политика у нас. За реализиране на поставената цел са решени следните **задачи**:

- представяне на държавната амортизационна политика в България, Германия, Великобритания, САЩ¹, Русия² и Украйна³ [<http://www.ksb>.

1 Германия, Великобритания и САЩ – като утвърдени развити пазарни икономики (част от групата Г-7, където членуват седемте най-развити страни в света – САЩ, Германия, Япония, Франция, Англия, Италия и Канада).

2 Русия – като посттоталитарна държава с бързоразвиваща се икономика (част от обединението на най-бързо развиващите се страни в света БРИКС – Бразилия, Русия, Индия, Китай и ЮАР).

3 Украйна – като посттоталитарна държава с труден и продължителен преход към пазарна икономика. (В съветската епоха украинската икономика е втората най-мощна от всички републики, а Украинската република е ключов за съветската икономика земеделски регион. След разпада на СССР започва преход към пазарна икономика, като едва след 2000 година започва да се забелязва значителен напредък. По БВП, измерен по покупателна способност, Украйна е на 40-то място в света – за сравнение, България е на 89 място в света.) Актуалното състояние на Украйна (през 2014 г. украинската икономика пада със 7% при инфлация 24,9 %; промишленото производство е намалало с 10,1%, износет се е съкратил с 20%) не е взето предвид при изследването, което е проведено преди събитията в Украйна. Икономическият блок на правителството е решил през 2015 година да стабилизира икономиката и да заложи основите за ръст през 2016 г. чрез активно сътрудничество с МВФ и други международни финансови

<http://www.theglobaleconomy.bg>];

- Analyzing the state depreciation policies in the above-mentioned countries;
- Identifying the proven good approaches to state regulation of depreciation costs in each country;
- Proposing possible ways for enhancing the state depreciation policy in Bulgaria.

II. Presentation

The state regulation of company depreciation policy of enterprises is carried out through legislative regulations and serves to achieve certain economic goals. The different countries, regulate their company depreciation policy in different ways, depending on their stages of development and priorities. While in some places the legal framework is such that the state protects mostly its revenues, in other places the regulations favour the company development.

In **Bulgaria** art. 55 of the Law on Corporate Income Tax (LCIT) identifies seven categories of assets, according to their expiry dates (Cr), for tax purposes according to tax depreciation rates (TDR) while using a linear method. They are presented in Table 1.

<http://www.theglobaleconomy.bg>];

- анализиране на държавните амортизационни политики в посочените страни;
- извеждане на доказалите се добри подходи за държавно регулиране на амортизационните разходи в отделните държави;
- предлагане на възможни насоки за подобряване на държавната амортизационна политика у нас.

II. Изложение

Държавното регулиране на амортизационната политика на предприятията се осъществява чрез нормативните актове и служи за постигане на определени икономически цели. Различните държави, в зависимост от степента на развитие и приоритетите, регулират по различен начин фирмената амортизационна политика. Докато някъде законовата рамка е такава, че държавата защитава предимно приходите си, то на други места регламентът е в услуга на развитието на предприятията.

В **България** чл. 55 от Закона за корпоративно подоходно облагане (ЗКПО) определя седем категории активи, съобразно техните сроковете на годност (Cr), за данъчни цели според данъчните амортиза-

институции, увеличаване на валутните резерви на националната банка, стабилизиране на гривнята и връщане на доверието към банковата система на страната. [<http://www.ukrpressbg.com>]

Table 1. Categories of tax depreciable assets in Bulgaria

Таблица 1. Категории данъчни амортизируеми активи в България

Assets / Активи		Maximum annual TDR (%)	Minimum Cr (years)
Cat. / Кат	Types / Видове	Максимална годишна ДАН (%)	Минимален Cr (години)
I	Solid buildings, incl. investment property, equipment, transmitting devices, electricity carriers, communication lines Масивни сгради, вкл. инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии	4	25
II	Machines, production equipment, devices Машини, производствено оборудване, апаратура	30	3,33(3)
III	Transport vehicles (without automobiles), road and runway covering Транспортни средства (без автомобили), покритие на пътища и на самолетни писти	10	10
IV	Computers and periphery for them, software and rights to use it, mobile phones Компютри и периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер, мобилни телефони	50	2
V	Automobiles / Автомобили	25	4

VI	Tax tangible and intangible assets, for which there is a limited period of use according to contract or legal obligation Данъчни дълготрайни материални и нематериални активи, за които има ограничен срок на ползване съгласно договорни отношения или законово задължение	100/years of legal obligation (year AN cannot exceed 33 1/3) 100/години на правното ограничение (год. АН не може да превишава 33 1/3)	(Сг cannot exceed 3, 03(03) years) (Сг не може да превишава 3, 3(03) години)
VII	All remaining depreciable assets Всички останали амортизируеми активи	15	6,66(66)

Source: LCIT / Източник: ЗКПО

Depreciations are defined as points of conflict in the company interests on one hand, and those of the state, on the other. [Dinev, D., Nenkov, D., 1992]. The state aims to provide budget revenues to be able to fulfill its functions, and that is why it imposes the above-mentioned regulations. However, it is the state's obligation to stimulate and support the company activities. The method and regulations prescribed are not obligatory, but any deviation from them is reflected in the tax financial result and forms permanent tax differences – positive or negative. Adherence to tax regulations facilitates the companies in the development of depreciation plans, reporting and formation of taxable profit, but reflects negatively on their opportunities to renew their assets with the aim to increase their competitiveness.

How is the tax and trade legislation in other countries organized, in terms of depreciation legally recognized for tax purposes?

In **Germany the issues**, concerning the methods and timing of depreciation, are governed by the Commercial Law [*Handelsgesetzbuch (HGB), 2012*] and the Law on Income Tax [*Einkommensteuergesetz (EStG), 2012*]. The Regulations allow the use of linear and diminishing balance methods, with the depreciation rate determined depending on the expiry date, the type of depreciable asset (moveable or immoveable), the year of acquisition.

A. Depreciation rates with using the linear method in Germany

Production buildings, which have been part of the assets since 31 March 1985, depreciate annually by 3%, i.e. the depreciation shelf cannot be less than 33 years.

Movable depreciable assets depreciate, in accordance with § 7, para. 1 of the Law on

ционни норми (ДАН) при използване на линеен метод, представени в таблица 1. Амортизациите се определят като конфликтна точка в интересите на предприятието, от една страна, и на държавата, от друга страна. [Динев, Д., Ненков, Д., 1992] Държавата се стреми да осигури бюджетни приходи за изпълнение на присъщите ѝ функции, поради което налага посочените регламенти. Но нейно задължение е и да стимулира и подпомага дейността на предприятията. Предписаните метод и норми не са задължителни, но всяко отклонение от тях се отразява на данъчния финансов резултат и формира постоянни данъчни разлики – положителни или отрицателни. Придържането на предприятията към данъчните предписания ги улеснява при разработването на амортизационните планове, отчитането и формирането на облагаемата печалба, но рефлектира негативно върху техните възможности да обновяват активите си с цел повишаване на конкурентоспособността.

Как е устроено данъчното и търговското законодателство по отношение на нормативно признатите за данъчни цели амортизационни разходи в други страни?

В **Германия** въпросите, касаещи методите и сроковете на амортизация, са уредени в Търговския закон [*Handelsgesetzbuch (HGB), 2012*] и Закона за облагане на доходите [*Einkommensteuergesetz (EStG), 2012*]. Нормативната уредба позволява използване на линеен и дегресивен методи, като амортизационната норма се определя в зависимост от срока на годност, вида на амортизируемия актив (недвижими или движими/преместими), годината на придобиване.

A. Амортизационни норми при използване на линеен метод в Германия

Сградите с производствено предназначение, които са в състава на активите след 31 март 1985, се амортизират годишно с 3%, т.е. амортизационният срок на годност не може да бъде по-малък от 33 години.

income tax in Germany, in compliance with depreciation tables (known as AfA-Tabellen, which originates from **Abschreibung fur Abnutzung** and means depreciation due to wear and tear) [Frohlich, G., 2000]. Depreciation tables are a tool for evaluation of the life of capital assets, having in mind special operating conditions. The depreciation periods and rates are based on empiric knowledge and rich practical experience. [<http://www.bundesfinanzministerium.de>] The depreciation tables refer to assets, which were produced/purchased after 31.12.2000. The tables have been developed according to the various sectors and activities, with all possible depreciable assets distributed according to their useful shelf life, into 101 tables.⁴

In Table 2 are shown some assets with their useful time of use (Ci) and the annual depreciation rates (DR) from the branch of Agriculture.⁵

Движимите амортизируеми активи се амортизират, в съответствие с § 7, ал. 1 от Закона за облагане на доходите в Германия, съобразно амортизационни таблици (известни като AfA-Tabellen, което произлиза от **Abschreibung fur Abnutzung** и означава амортизиране поради износване, изхабяване) [Frohlich, G., 2000]. Амортизационните таблици са инструмент за оценка на полезния живот на капиталовите активи като се имат предвид специални оперативни условия. Посочените в тях амортизационни срокове и норми се основават на емпирични знания и богат практически опит. [<http://www.bundesfinanzministerium.de>] Амортизационните таблици се отнасят за активи, които са произведени/закупени след 31.12.2000 година. Таблиците са разработени съобразно различните отрасли и дейности, като всички възможни амортизируеми активи са разпределени, според полезния им срок на годност, в 101 таблици.⁴

В таблица 2 са представени някои активи с полезните им срокове на използване (Ci) и годишните амортизационни норми (АН) от отрасъл "Земеделие".⁵

4 There exist depreciation tables of the assets from various activities: Dressmaking industry, Bread and bakery industry, Chemical industry, Fish processing industry, Rubber industry, Leather industry, Tobacco industry, Construction, Coal industry, Machine-building, Woodworking, Port activities, Sea and coastal fishing, Telecommunications services, Air carriers and airport operations, Passenger and freight transport, Forestry, Agriculture and livestock, Automotive industry, Banking, Plastics industry, Television, cinema and radio industry, Sweets, Processing of coffee and tea, Health care, Orthodontics, Dry cleaning, Hairdressers and beauty salons, Gardening, Watchmaking, Ski lifts and many others.

5 Depreciation rates are rounded in the depreciation tables in such a way. While the companies form 100% replacement value of the asset currently or at the end of its useful life.

4 Съществуват амортизационни таблици за активите от най-разнообразни дейности: Шивашка промишленост, Хляб и хлебна промишленост, Химическа промишленост, Рибно-преработвателна промишленост, Каучукова промишленост, Кожарска промишленост, Тютюнева промишленост, Строителство, Въгледобив, Машиностроене, Дървообработването, Енергетика и водоснабдяване, Корабостроене, Пристанищна дейност, Морски и крайбрежен риболов, Далекосъобщителни услуги, Въздушни превозвачи и летищни операции, Пътнически и товарен транспорт, Горско стопанство, Земеделие и животновъдство, Автомобилна индустрия, Банкова индустрия, Пластмасова индустрия, Телевизия, кино и радио индустрия, Безалкохолни напитки и бутилиране на вода, Захарни изделия, Преработка на кафе и чай, Здравни грижи, Зъботехника, Химическо чистене, пране и боядисване, Фризьорски и козметични салони, Градинарство, Часовникарство, Ски лифтове и влекае и много други.

5 Амортизационните норми са така закръглени в амортизационните таблици, като предприятията формират 100% възстановената стойност на актива текущо или в края на полезния му живот.

Table 2. Depreciation rates for assets in agriculture using the linear method in Germany
Таблица 2. Амортизационни норми за активи в земеделието при използване на линеен метод в Германия

Assets	Useful term Ci (years) Полезен Си (години)	Annual DR (%) Годишна АН (%)
Multiline harvesters / Многоредови комбайни	5	20
Balers / Балираци машини	6	17
Single-row harvesters / Едноредови комбайни	7	14
Tractors and implements; toothed saws, rotary and centrifugal harrows; irrigation machines; beans, peas, cauliflower harvesters; ploughs; seeders and others Трактори и прикачен инвентар; зъбни, дискови, ротационни, центробежни брани; напоителни машини; боб-, грах-, карфиол- комбайни; плугове за оран; сеялки и други	8	12
Sorting machines; potato harvester, grain harvesters; rolling devices; movable sprinkler equipment; belt conveyors, silage devices and others Машини за сортиране; комбайн за картофи; зърнокомбайни; валцуващи устройства; подвижни дъждовални съоръжения; лентови транспортъори, машини за сортиране; силажни устройства и други	10	10
Agricultural vehicles and dumpers; equipment for receiving, cleaning and drying of the grain and others Селскостопански превозни средства и самосвали; съоръжения за приемане, почистване и сушене на зърно и други	12	8
Aircraft / Летателни съоръжения	14	7
Silos; stationary sprinkler equipment and others Силози; стационарни дъждовални съоръжения и други	20	5

Source: *EStG* / **Източник:** *EStG*

B. Depreciation rates with using diminishing balance methods in Germany

The regulations are shown in more details and is shown in Table 3 concerning buildings.

Б. Амортизационни норми при използване на дегресивни методи в Германия
 Регламентацията се детайлизира още повече и по отношение на сградите е представена в таблица 3.

Table 3. Depreciation rates for buildings using diminishing balance methods in Germany
Таблица 3. Амортизационни норми за сгради при използване на дегресивни методи в Германия

Period of acquisition Период на придобиване	Depreciation rates / Амортизационни норми	
	by year / по години	%
Before 1 January 1994 (for buildings used for non-residential purposes) Преди 1 януари 1994 година (за стопански сгради, използвани за жилищни нужди)	- in the year of acquisition and in the next 3 years - в годината на придобиването и следващите 3 години - in the next 3 years / - в следващите 3 години - in the next 18 years / - през следващите 18 години (25 years in total) / (общо 25 години)	10 5 2,5
Before 1 January 1995 (for buildings used for residential purposes as well) Преди 1 януари 1995 година (за стопански сгради, използвани и за жилищни нужди)	- in the year of acquisition and in the next 7 years - в годината на придобиването и следващите 7 години - in the next 6 years / - през следващите 6 години - in the next 36 years / - през следващите 36 години (50 years in total) / (общо 50 години)	5 2,5 1,25
After 28 February 1989 and before 1 January 1996 (for residential buildings) След 28 февруари 1989 година и преди 1 януари 1996 година (за жилищни сгради)	- in the year of acquisition and in the next 3 years - в годината на придобиването и следващите 3 години - in the next 6 years / - през следващите 6 години - in the next 6 years / - през следващите 6 години - in the next 24 years / - през следващите 24 години (40 years in total) / (общо 40 години)	7 5 2 1,25

After 31 December 1995 and before 1 January 2004 (for residential buildings) След 31 декември 1995 година и преди 1 януари 2004 година (за жилищни сгради)	- in the year of acquisition and in the next 7 years - в годината на придобиването и следващите 7 години - in the next 6 years / - през следващите 6 години - in the next 36 years / - през следващите 36 години (50 years in total) / (общо 50 години)	5 2,5 1,25
After 31 December 2003 and before 1 January 2006 (for residential buildings) След 31 декември 2003 година и преди 1 януари 2006 година (за жилищни сгради)	- in the year of acquisition and in the next 9 years - в годината на придобиването и следващите 9 години - in the next 8 years / - през следващите 8 години - in the next 32 years / - през следващите 32 години (50 years in total) / (общо 50 години)	4 2,5 1,25

Source: HGB, EStG / Източник: HGB, EStG

Concerning the machinery, equipment and other assets, the government determines the useful life for each asset for the needs of taxation and the scale of depreciation rates is analogous to the one shown for the buildings, which depends on the date of acquisition and the term of use. In 2008, when the corporate tax reform was introduced in Germany, the diminishing balance methods were banned. Since 2009 their application has been allowed again.

In **Great Britain**, instead of regulations of depreciation rates for tax purposes, there are certain tax deductions for capital expenditure (known as FYA - First Years Allowance). [Stewart, D. <http://www.baakertily.co.uk>; <http://www.hmrc.gov.uk>; <http://www.hmrc.uk>] This is a standard system for capital allowances, i.e. eligible costs for fixed purchases of fixed assets. The system was introduced in 1997, with the purpose of investment promotion for certain assets and activities. For example, small and medium-sized enterprises could have a tax deduction up to 40% of the value of investment in machinery and equipment⁶ during the first year of acquisition and operation. And for energy and water efficient investments, or investments in low carbon emissions or in research and development activities, the eligible costs for the first year can reach up to 100%. The activities and percentages are dynamic values, depending on the need for promotion.⁷ The possible amount of utilized

По отношение на машините, съоръженията, оборудването и други активи правителството определя полезния живот на всеки актив за нуждите на данъчното облагане и скалата на амортизационните норми е аналогична на представената скала за сградите, която е в зависимост от датата на придобиване и срока на използване. През 2008 година, при провеждане на корпоративната данъчна реформа в Германия, е забранено използването на дегресивни методи. От 2009 година обаче отново е разрешено тяхното приложение.

Във **Великобритания**, вместо регламентиране на амортизации за данъчни цели, има определени данъчни облекчения за капиталови разходи (известни като FYA - First Years Allowance). [Stewart, D. <http://www.baakertily.co.uk>; <http://www.hmrc.uk>; <http://www.hmrc.gov.uk>] Това е стандартна система за капиталови квоти, т.е. признати разходи за фиксирани покупки на дълготрайни активи. Системата е въведена през 1997 година с цел насърчаване на инвестициите в определени активи или дейности. Така например, малките и средните предприятия могат да облекчат данъчното си задължение с до 40% от стойността на инвестиция в машини, съоръжения и оборудване⁶ в първата година на придобиване и експлоатация. А за енергоспестяващи и водно ефективни инвестиции, за инвестиции в ниско въглеродни емисии, в научноизследователска и развойна дейност, признатите разходи в първата година могат да достигнат до 100%. Дейностите и процентите са динамични величини, в зависимост от необходимостта за насърчаване.⁷ Променлива е и възможната сума за

⁶ Constraints exist in terms of the assets – capital allowances are not given for automobiles; form machinery and equipment in case the company closes down; for assets, acquired as donations; for assets kept for renting.

⁷ For example, the preference investments of small enterprises in the field of information communications and technologies has been eliminated 100% since 31.03.2004, and in small and medium-sized enterprises investing in Northern Ireland, since 11.05.2002.

⁶ Съществуват и ограничения спрямо активите - не се полагат капиталови квоти за автомобили; за машини, съоръжения и оборудване, в случай, че предприятието прекратява дейността си; за получени като дарение активи; за активи, държани за отдаване под наем.

⁷ Така например, в рамките до 100% е прекратено преференцирането, от 31.03.2004 година за инвестиции на малките предприятия в информа-

financial resources is also variable.⁸

In 1981 a modified system for accelerated cost recovery (known as MACRS - Modified Accelerated Cost Recovery System) was introduced in the **USA** [*IRS (Internal Revenue Service United Department of Treasury)*, <http://www.irs.gov>], and in 1986 it was modernized. It consists of two depreciation systems – General (recommended) (GDS - General Depreciation System) and an Alternative depreciation system (ADS - Alternative Depreciation System). In these systems the depreciable assets are grouped in 8 classes, as GDS is based on the diminishing balance method (constant diminishing balance method), and ADS – on the linear method. GDS represents accelerated depreciation and the depreciation rate of assets from different classes accelerates by a different quotient. The classification of assets, with the respective utilization terms (Ci) and acceleration quotients (Ky), is shown in Table 4.

усвояване.⁸

В **САЩ** [*IRS (Internal Revenue Service United Department of Treasury)*, <http://www.irs.gov>] през 1981 година е въведена модифицирана система на ускорено възстановяване на разходите (известна като MACRS - Modified Accelerated Cost Recovery System), която през 1986 година се модернизира. Тя се състои от две системи за амортизиране – Основна (препоръчителна) система за амортизиране (GDS - General Depreciation System) и Алтернативна система за амортизиране (ADS - Alternative Depreciation System). При тези системи амортизируемите активи се групират в 8 класа, като GDS се базира на метода на снижаващия остатък (константно-дегресивния метод), а ADS – на линейния метод. GDS е представител на ускорената амортизация и амортизационната норма за активите от различните класове се ускорява с различен коефициент. Класификацията на активите по класове, със съответните полезни срокове на използване (Ci) и коефициенти на ускорение (Ky), е представена в таблица 4.

Table 4. Ranking of assets by periods of use and coefficients of acceleration in the USA

Таблица 4. Класификация на активите по срокове на използване и коефициенти на ускорение в САЩ

Assets / Активи		Useful term Ci (years) Полезен Си (год.)	Ky
Ranking Кл.	Types / Видове		
1	Special devices for storage and production tools, motor vehicles Специални устройства за съхранение и инструменти за производство, моторни превозни средства	3	2
2	Computers, aircraft, drilling equipment, photovoltaic devices, wind generators Компютри, въздухоплавателни средства, сондажно оборудване, фотоволтаични генератори, вятърни генератори	5	2
3	Office equipment and furnishings / Офис оборудване и обзавеждане	7	2
4	Petroleum equipment, food processing equipment, water transport vessels and equipment Нефтопреработвателни съоръжения, хранително-вкусово оборудване, съдове и съоръжения на водния транспорт	10	2
5	Plants, treatment plants / Растения, пречиствателни станции	15	1,5
6	Sewage / Канализация	20	1,5
7	Buildings / Здания	27,5	1
8	Other non-residential real estate / Други нежилищни недвижими имоти	39	1

Source: IRS / Източник: IRS

As a result of the use of GDS, the depreciable value of assets is recovered in terms

⁸ In 2008 and 2009 the digestible annual capital allowances were up to £50 000, and in 2010 – up to £100 000.

В резултат на използване на GDS, амортизируемата стойност на активите се въз-

ционни комуникации и технологии, а от 11.05.2002 за малки и средни предприятия, инвестиращи в Северна Ирландия.

⁸ През 2008 и 2009 години усвояемите годишни капиталови квоти са до 50 000 лири, а пред 2010 година – до 100 000 лири.

shorter than their useful shelf life. In Table 5 are shown by ranked assets the periods of recovering of their depreciable value.

In the Tax Code of **the Russian Federa-**

становава в срок, по-кратък от полезния им срок на годност. В таблица 5 са представени, по класове активи, периодите на възстановяване на амортизируемата им стойност.

Table 5. Ranked assets by shelf life and periods of recovering of their depreciable value in the USA

Таблица 5. Класове активи по срокове на годност и периоди на възстановяване на амортизируемата им стойност в САЩ

Ranked assets Класове активи	Useful shelf life (years) Полезен срок на използване (год.)	Period (years) of recovering of their depreciable value with: Период (год.) на възстановяване на амортизируемата стойност при:	
		GDS (accelerated depreciation) GDS (ускорена амортизация)	ADS (linear depreciation) ADS (линейна амортизация)
1	3	2	3
2	5	3	5
3	7	4	7
4	10	6	10
5	15	9	15
6	20	12	20
7	27,5	27,5	27,5
8	39	39	39

Source: IRS / Източник: IRS

tion [Tax Code of Russian Federation (TCRF), 2012] the depreciable property is distributed in 10 groups according to shelf life, which ranking has been approved by the Russian Federation government [Decree of the Government of the Russian Federation (DGRF) of 1 January 2002 №1 "About the ranking of basic resources, included in the depreciation groups"]. The depreciation rates for the different groups of assets are determined on a monthly basis depending on whether linear or non-linear methods are used.

Article 259.1 of the TCRF regulates the determining of depreciations by using the linear method (the monthly depreciation rate is calculated by dividing 100 to the shelf life in months). Article 259.2 of the TCRF regulates the determining of depreciations by using the non-linear methods (the diminishing balance method), with the size of monthly depreciation (A) being determined by the formula: $A = BV \times DR/100$, where BV is the balance value, and AH is the depreciation rate for the respective depreciation group, shown in Table 6.⁹

⁹ The specific assets in brackets do not exhaust the contents of the entire group

В данъчния кодекс на **Руската федерация** [Налоговый кодекс Русской Федерации (НКРФ), 2012] амортизируемое имущество се разпределя в 10 групи според срока на използване, която класификация се утвърждава от правителството на Руската федерация [Постановление Правительства РФ (ППРФ) от 1 января 2002 г. №1 „О Классификации основных средства, включаемых в амортизационные группы“]. Амортизационните норми за различните групи активи се определят на месечна база и в зависимост от това, дали се използва линеен или нелинейни методи.

Статия 259.1 от НКРФ регламентира определянето на амортизациите при използване на линеен метод (месечната амортизационна норма се получава, като 100 се раздели на срока на използване в месеци). Статия 259.2 от НКРФ регламентира определянето на амортизациите при използване на нелинейни методи (метода на снижаващия остатък), като размерът на месечната амортизация (A) се определя по формулата: $A = BC \times AH/100$, където BC е балансова стойност, а AH е амортизационната норма за съответната амортизационна група, представени в таблица 6.⁹

⁹ Посочените в скоби конкретни активи не изчерпват съдържанието на цялата група.

Table 6. Ranking of depreciable assets by groups with the respective depreciation rates using non-linear methods in the Russian Federation**Таблица 6.** Класификация на амортизируемите активи по групи със съответните амортизационни норми при нелинейни методи в Руската федерация

Assets / Активи		Useful term (years) / Полезен срок (год.)	Monthly DR (%) / Месечна АН (%)
Groups / Група	Types / Видове		
1	Machines and equipment (metalworking and woodworking tools, compressors, equipment for oil and gas, medical instruments) ¹ Машини и оборудване (металообработващи и дървообработващи инструменти, компресори, оборудване за добив на нефт и газ, медицински инструменти) ¹	from 1 to 2 years incl. от 1 до 2 г. вкл.	14,3
2	Machines and equipment (engineering machinery, specialized technological equipment for livestock breeding and dairy production), production and farm equipment, perennials ² Машини и оборудване (машиностроителни машини, специализирано технологично оборудване за животновъдството и млекопроизводството), производствен и стопански инвентар, трайни насаждения ²	over 2 to 3 years incl. над 2 до 3 г. вкл.	8,8
3	Equipment and transceivers (forest protection facilities), machines and equipment (lifts, conveyers, tractors, ATM machines, electricity measuring devices, thermometers, manometers, thermostatic devices, sensors), transport vehicles (vans, motorcycles), production and farm equipment (training equipment, theatre costumes and inventory), assets, not included in other groups (animals in a zoo, service dogs) ³ Съоръжения и предавателни устройства (лесозащитни съоръжения), машини и оборудване (лифтове, конвейери, трактори, банкомати, електроизмервателни прибори, термометри, манометри, терморегулиращи устройства, датчици), транспортни средства (лекотоварни, мотоциклети), производствен и стопански инвентар (учебно оборудване, театрални костюми и инвентар), активи, невключени в други групи (животни в зоопарк, служебни кучета) ³	over 3 to 5 incl. над 3 до 5 г. вкл.	5,6
4	Buildings, facilities and transmitting structures (pipelines and gas lines), machines and equipment (reinforcement of pipelines, electric heaters and stoves, forestry and agricultural machinery and equipment), transport vehicles (buses, trolley buses), production and farm equipment (office furnishing, watches), working animals, perennials ⁴ Здания, съоръжения и предавателни устройства (тръбопроводи, газопроводи), машини и оборудване (арматура на магистрални тръбопроводи, електрически калорифери и печки, конвейери, селскостопански и лесотехнически машини и оборудване), транспортни средства (автобуси, тролейбуси), производствен и стопански инвентар (обзавеждане в учреждения и организации, часовници), работни животни, многогодишни насаждения	over 5 to 7 years incl. над 5 до 7 г. вкл.	3,8

1 For this group of assets during the first year (which is the minimum depreciation period) about 84% of the depreciable value is restored.

2 For this group of assets during the first year about 67% of the depreciable value is restored and during the second year – about 22%, i.e. for the minimum depreciation period (the first two years) – about 89%.

3 For this group of assets during the first year about 51% of the depreciable value is restored; during the second year – about 25%; during the third year – about 13%, i.e. for the minimum depreciation period (the first three years) – about 89%.

4 For this group of assets during the first year about 36% of the depreciable value is restored; during the second year – about 23%; during the third year – about 15%, during the fourth year – about 10%; during the fifth year – about 6%, i.e. for the minimum depreciation period (the first five years) – about 90%.

1 За тази група активи през първата една година (която е минималният срок на амортизация) се възстановява около 84% от амортизируемата стойност.

2 За тази група активи през първата година се възстановява около 67% от амортизируемата стойност и през втората година – около 22%, т.е. за минималния срок на амортизация (първите две години) – около 89%.

3 За тази група активи през първата година се възстановява около 51% от амортизируемата стойност; през втората година – около 25%; през третата година – около 13%, т.е. за минималния срок на амортизация (първите три години) – около 89%.

4 За тази група активи през първата година се възстановява около 36% от амортизируемата стойност; през втората година – около 23%; през третата година – около 15%; през четвъртата година – около 10%; през петата година – около 6%, т.е. за минималния срок на амортизация (първите пет години) – около 90%.

5	Buildings, facilities and transmitting structures (production sites, tanks, reservoirs, wooden fences, livestock breeding facilities), machines and equipment (internal combustion engines, harvesters and other agricultural machinery), transport vehicles (tram wagons), production and farm equipment, perennials (lemons, hop, essential oil plants) ⁵ Здания, съоръжения и предавателни устройства (производствени площи, цистерни, резервоари, дървени огради, съоръжения за животновъдство), машини и оборудване (двигатели с вътрешно горене, комбайни и друга селскостопанска техника), транспортни средства (трамвайни вагони), производствен и стопански инвентар, многогодишни насаждения (лимони, хмел, етерични маслодайни култури) ⁵	over 7 to 10 incl. над 7 до 10 г. вкл.	2,7
6	Facilities and transmitting devices (metal fences, convertors, platforms, public transport vehicles), residential buildings, machinery and equipment (steam boilers, turbines, metallurgical machinery), transport vehicles (sea vessels and aircraft, boxcars), production and farm equipment (containers for preservation and transportation of loads), perennials (stone crops) ⁶ Съоръжения и предавателни устройства (метални огради, конвертори, платформи, съоръжения на градския транспорт), жилища, машини и оборудване (парни котли, турбини, металургични машини), транспортни средства (морски и въздушни превозни средства, товарни вагони), производствен и стопански инвентар (контейнери за съхранение и превоз на товари), многогодишни насаждения (костилкови култури) ⁶	over 10 to 15 incl. над 10 до 15 г. вкл.	1,8
7	Buildings, facilities and transmitting structures (photovoltaic devices, non-ferrous metallurgy facilities, public transport electric vehicles, railway transport, bridges, sewage), machines and equipment (units and equipment for surface treatment and protective coatings, transformers, inductors, railcars, musical instruments), transport vehicles (river tugboats, electric locomotives in mines), perennials (vineyards) ⁷ Здания, съоръжения и предавателни устройства (фотоволтаични генератори, съоръжения на цветната металургия, на градския електрически транспорт, на железопътния транспорт, мостове, канализация), машини и оборудване (агрегати и машини за повърхностна обработка и защитни покрития, трансформатори, индуктори, автоматриси, музикални инструменти), транспортни средства (речни буксири, електровози в мини), многогодишни насаждения (лозя) ⁷	over 15 to 20 years incl. над 15 до 20 г. вкл.	1,3

5 For this group of assets during the first year about 28% of the depreciable value is restored; during the second year – about 20%; during the third year – about 15%; during the fourth year – about 10%; during the fifth year – about 8%; during the sixth year – about 5%; during the seventh year – about 4%, i.e. for the minimum depreciation period (the first seven years) – about 90%.

6 For this group of assets during the first year about 20% of the depreciable value is restored; during the second year – about 16%; during the third year – about 13%; during the fourth year – about 10%; during the fifth year – about 8%; during the sixth year – about 6%; during the seventh and eighth year – about 5%, respectively; during the ninth year – about 4%; during the tenth year – about 3%, i. e. for the minimum depreciation period (the first ten years) – about 90%.

7 For this group of assets during the first year about 15% of the depreciable value is restored; during the second year – about 13%; during the third year – about 10%; during the fourth year – about 9%; during the fifth year – about 8%; during the sixth year – about 6%; during the seventh year – about 6%; during the eighth year – about 5%; during the ninth year – about 4%; during the tenth and eleventh year – about 3%; during the twelfth, thirteenth, fourteenth and fifteenth year – about 2% respectively, i. e. for the minimum depreciation period (the first fifteen years) – about 90%.

5 За тази група активи през първата година се възстановява около 28% от амортизируемата стойност; през втората година – около 20%; през третата година – около 15%; през четвъртата година – около 10%; през петата година – около 8%; през шестата година – около 5%; през седмата година – около 4%, т. е. за минималния срок на амортизация (първите седем години) – около 90%.

6 За тази група активи през първата година се възстановява около 20% от амортизируемата стойност; през втората година – около 16%; през третата година – около 13%; през четвъртата година – около 10%; през петата година – около 8%; през шестата година – около 6%; през седмата и осмата години – по около 5%; през деветата година – около 4%; през десетата година – около 3%, т. е. за минималния срок на амортизация (първите десет години) – около 90%.

7 За тази група активи през първата година се възстановява около 15% от амортизируемата стойност; през втората година – около 13%; през третата година – около 10%; през четвъртата година – около 9%; през петата година – около 8%; през шестата година – около 6%; през седмата година – около 6%; през осмата година – около 5%; през деветата година – около 4%; през десетата и единадесетата години – по около 3%; през дванадесетата, тринадесетата, четирнадесетата и петнадесетата години – по около 2%, т. е. за минималния срок на амортизация (първите петнадесет години) – около 90%.

8	Buildings, facilities and transmitting structures (blast furnaces, ports), machines and equipment (equipment for oversized loads), transport vehicles (passengers and cargo river vessels, gliders), production and farm equipment (safes, fireproof cabinets, armoured doors) Здания, съоръжения и предавателни устройства (домени пещи, пристанища), машини и оборудване (оборудване за извънгабаритни товари), транспортни средства (пътнически и товарни речни превозни средства, планери), производствен и стопански инвентар (сейфове, огнеупорни шкафове, бронирани врати)	over 20 to 25 years incl. над 20 до 25 г. вкл.	1,0
9	Buildings (fruit storage), facilities and transmitting structures (trestles for blast workshops), machines and equipment (nuclear reactors, electrical generators), transport vehicles (tank wagons for oil and gas) Здания (плодохранилища), съоръжения и предавателни устройства (естакади за домени цехове), машини и оборудване (ядрени реактори, електрогенератори), транспортни средства (вагони цистерни за нефт и бензин)	over 25 to 30 years incl. над 25 до 30 г. вкл.	0,8
10	Buildings, facilities and transmitting structures, homes, machines and equipment, transport vehicles, perennials, not included in the other groups Здания, съоръжения и предавателни устройства, жилища, машини и оборудване, транспортни средства, многогодишни насаждения, които не са включени в другите групи	over 30 years над 30 г.	0,7

Source: TCRF, DGRF №1/2002 / Източник: НКРФ, ППРФ№1/2002 г.

According to the regulations mentioned, calculations show that for the minimum useful life between 84% and 90% of the depreciable value of the assets, and the tendency is proportional to the depreciation period and inversely proportional to the depreciation rate. Halfway through the useful life of assets, in case the maximum depreciable period is adopted, between 75% and 84% of the depreciable value of assets will be restored.

The ranking in the **Ukraine** [*Tax Code of the Ukraine (TCU), 2010*] of the basic resources and their useful terms (Ci) and annual depreciation rates (DR), divided into 16 tax groups (with a linear method), is shown in Table 7.

Съобразно посочената регламентация изчисленията показват, че за минималния полезен срок на годност се възстановяват между 84% и 90% от амортизируемата стойност на активите, като тенденцията е правопропорционална на срока на амортизация и обратнопропорционална на амортизационната норма. А към средата на полезния живот на активите, в случай, че е приет максималният амортизационен срок, ще бъдат възстановени между 75% и 84% от амортизируемата стойност на активите.

Класифицирането в **Украйна** [*Налоговый кодекс Украины, 2010*] на основните средства с техните срокове на използване (Ci) и годишни амортизационни норми (АН), разпределени в 16 данъчни групи (при линеен метод), е представено в таблица 7.

Table 7. Ranking of basic resources and the minimum allowable useful terms of use in the Ukraine

Таблица 7. Класификация на основните средства и минимално допустимите им полезни срокове на използване в Украйна

Assets / Активи		Minimum allowable useful Ci (years) Минимално допустим полезен Си (год.)	Maximum allowable annual DR (%) Максимално допустима годишна АН (%)
Groups Групи	Types / Видове		
1	Agricultural land / Земеделски земи	-	-
2	Capital expenditure for improvement of agricultural land, not related to construction Капиталови разходи за подобрене на земеделските земи, несвързани със строителство	15	6,66(66)
3	Buildings, equipment and transceivers: Здания, съоръжения и предавателни устройства: - building / - здания - equipment / - съоръжения - transceivers / - предавателни устройства	20 15 10	5 6,66(66) 10

4	Machinery and equipment (electronic calculating machines, software, modules, modems, telephones, whose value exceeds 2 500 hryvnia ¹) Машини и оборудване (електронноизчислителни машини, компютърни програми, модули, модеми, телефони, чиято стойност превишава 2 500 гривена ¹)	5	20
5	Transport vehicles / Транспортни средства	5	20
6	Tools, equipment, inventory (furniture) Инструменти, прибори, инвентар (мебели)	4	25
7	Animals / Животни	6	16,66(66)
8	Perennials / Многогодишни насаждения	10	10
9	Other basic resources / Други основни средства	12	8,33(33)
10	Libraries / Библиотечни фондове	-	-
11	Worthless non-working tangible assets Малоценни необоротни материални активи	-	-
12	Temporary equipment / Временни съоръжения	5	20
13	Natural resources / Природни ресурси	-	-
14	Inventory packaging / Инвентарен амбалаж	6	16,66(66)
15	Items rent / Предмети под наем	5	20
16	Long-term biological assets / Дългосрочни биологични активи	7	14,28

Source: TCU / Източник: НКУ

III. Conclusion

Comparing and analyzing the state depreciation policies of Bulgaria, Germany, Great Britain, the USA, Russia and the Ukraine leads to the **conclusion**, that state regulations is favourable for the state to the highest degree in Bulgaria, followed by the Ukraine. In the two countries, the regulation prescribes the use of only the linear method for determining the depreciation costs for tax purposes. In Bulgaria the limitations are the greatest for two reasons:

- there exist only 7 categories tax depreciable assets (in the Ukraine they are 16, and in Germany and Russia, the assets are highly specified), which leads to neglecting the specific features of assets, depending on sectors and activities;
- the depreciation rates are regulated by asset categories and the term is a resultant value (in the other countries the depreciation period¹⁰

¹⁰ In the past, the Bulgarian practice was the same: „ ... in the basis of determining appropriate economic depreciation rates lies predominantly the appropriate determination of the official date for the basic resources, and then the remaining factors

¹ The hryvnia is the national currency of Ukraine: up to 03/07/2015, 10 Ukrainian hryvnia (UAH) equals 26,42 Russian ruble (RUB); 0,84 Bulgarian lev (BGN); 0,48 US Dollars (USD); 0,43 Euro (EUR); 0,31 British pounds (GBP).

III. Заключение

Съпоставянето и анализирането на държавните амортизационни политики на България, Германия, Великобритания, САЩ, Русия и Украйна води до **заключението**, че държавното регулиране е насочено в полза на държавата в най-голяма степен в България, следвана от Украйна. В двете страни нормативната уредба предписва използване само на линеен метод при определяне на амортизационните разходи за данъчни цели. В България ограниченията са най-големи по две причини:

- съществуват само 7 категории данъчни амортизируеми активи (в Украйна са 16, а в Германия и Русия активите са силно конкретизирани), което води до неотчитане на спецификата на активите по отрасли и дейности;
- амортизационните норми са регламентирани по категории активи, а срокът е резултатна величина (в другите държави в основата е амортизационният срок¹⁰, а амор-

¹⁰ В миналото така е било и в българската практика: „...в основата на определянето на стопански целесъобразни амортизационни норми стои преди всичко правилното определяне на

¹ Гривен е украинска парична единица: към 03.07.2015 г. 10 украински гривни (UAH) са равни на 26,42 руски рубли (RUB); на 0,84 български лева (BGN); на 0,48 щатски долара (USD); на 0,43 евро (EUR); на 0,31 британски лири (GBP). (USD); 0,43 Euro (EUR); 0,31 British pounds (GBP).

is basic while the depreciation rate is a resultant value, which takes into account not only the impact of the years of use, but also other factors)¹¹.

In the Bulgarian regulation there is no alternativeness and flexibility to provide a realistic opportunity for a choice of depreciation policy depending on the influence of various factors. Besides, the dynamics of business processes in the changing reality and the needs of the companies are not reflected in the legal foundation accordingly. The application of linear depreciation charges leads to regular contributions into the budget of cash as a result of tax profits from companies. However, these companies will be growing at a slower pace due to shortage of own funds. As an end result a general slowdown of social development can be indicated, as well as incomplete satisfying of a number of public needs. [Buzov, N., 2006] In fact, this is proved by the degree of development in the other countries, where there exist adaptability and alternativeness, security and integrity, dynamics and intensity in the state depreciation policy.

In Germany, the USA and Russia the accelerate depreciation (by using the constant-diminishing balance method) is prescribed (alongside linear depreciation), and in Great Britain, the system of capital allowances is more than accelerate depreciation. In these countries there exists a flexible system for state regulation of the depreciation policy, in which the priority of the state is not to protect its revenue, but to stimulate the development of businesses.

For Germany, the use of the linear method is specified by depreciation tables (AfA-Tabellen) in a way, which guarantees taking into account the specifics of using the assets in various spheres of activities and sectors, as well as the factors that influence them. The diminishing balance methods are applied according to the year of

come - ... ." [Toshev, G., 1955]

¹¹ In Bulgaria, the minimum allowable useful time varies between 2 and 25 years (with 6 different depreciation rates - 4%, 10%, 15%, 25%, 30% and 50%), while in the Ukraine - between 4 and 20 years (with 8 different depreciation rates - 5%, 6,7%, 8,3%, 10%, 14%, 16,7%, 20% and 25%).

тизационната норма е резултатна величина, която отчита не само влиянието на годините на ползване, а и на други фактори)¹¹.

В българската нормативна уредба липсва алтернативност и гъвкавост, които да дават реална възможност за избор на амортизационна политика в зависимост от влиянието на различни фактори. Освен това, динамиката на стопанските процеси в променящата се действителност и нуждите на предприятията не намират своевременно отражение в законната база. Прилагането на линейното начисляване на амортизационните отчисления води до равномерно постъпване в бюджета на парични суми в резултат на облагане печалбата на предприятията. Но същите ще се развиват с по-бавни темпове поради недостиг на собствени средства. Като краен резултат може да се посочи общо забавяне темпа на общественото развитие и непълно задоволяване на редица обществени потребности. [Бузов, Н., 2006] Кое то всъщност се доказва от степента на развитие в другите страни, където има адаптивност и алтернативност, сигурност и пълнота, динамика и интензивност в държавната амортизационна политика.

В Германия, САЩ и Русия ускорената амортизация (чрез използването на константно-дегресивния метод) се предписва (наред с линейното амортизиране), а във Великобритания системата на капиталовите квоти е повече от ускорена амортизация. В тези страни съществува гъвкава система за държавно регулиране на амортизационната политика, при което приоритетната функция на държавата не е да защитава приходи си, а да стимулира развитието на предприятията.

За Германия използването на линеен метод е прецизирано чрез амортизационните таблици (AfA-Tabellen) по начин, който гарантира отчитане спецификата на използваните в различните сфери на дейност и отрасли активи и влияещите върху тях фактори. А дегресивните методи се прилагат съобразно годината на придобиване на актива и със стъпаловидни

служебния срок за основните средства, а след него идват вече останалите фактори - ..." [Тошев, Г., 1955]

¹¹ В България минимално допустимият полезен срок на ползване варира между 2 и 25 години (с 6 различни амортизационни норми - 4%, 10%, 15%, 25%, 30% и 50%), а в Украйна - между 4 и 20 години (с 8 различни амортизационни норми - 5%, 6,7%, 8,3%, 10%, 14%, 16,7%, 20% и 25%).

acquisition of the asset by staggered depreciation rates, which reflect the obsolescence to a greater degree. The longevity in legislation is impressive too, and in no way does it interfere with the flexibility and compliance with the present reality.

In the USA, the MACRS system with its GDS sub-system, recommends the use of the diminishing balance method and through the proposed acceleration coefficients, it restores the value of depreciable assets by groups from 1 to 8 years earlier than the useful life they have been given.

In Russia, the state depreciation policy takes into account to the largest degree the obsolescence of assets through their thorough specification by useful life, which varies. The result is there – for the minimum useful life between 84% and 90% of the depreciable value of assets is restored.

In Great Britain, the FYA-system is a good practice for promoting structural activities, highly efficient and energy efficient investments, and ecological projects.

From these forefront **advantages of state depreciation policies it is clear** that using diminishing balance methods in Germany, the USA and Russia, as well as the application of tax exemption system in Great Britain, stimulate the national economies. In this way, the state is actively supporting the businesses in developing their own depreciation policies, their development and priorities, encourages them in their efforts to update their assets and their desire to finance themselves.

The proposals for enriching the Bulgarian state depreciation policy are based on the traditionalism and completeness of the German practice, the alternativeness and intensity of the American practice, the granularity and security if the Russian practice and the adaptability and dynamics of the British practice:

- dynamic depreciation rates, taking into account the year of acquisition of the asset;
- use of the diminishing balance method for depreciation with coefficients-accelerators, taking into account the specifics of the assets;

амортизационни норми, които отразяват в по-голяма степен моралното остаряване. Впечатление прави и дълголетие в нормативната уредба, което в никакъв случай не пречи на гъвкавостта и съобразяването с настоящето.

В САЩ системата MACRS със своята подсистема GDS препоръчва използването на дегресивен метод и чрез предлаганите коефициенти за ускорение възстановява стойността на амортизируемите активи по групи от 1 до 8 години по-рано от определения им полезен срок на годност.

В Русия държавната амортизационна политика отчита в най-голяма степен моралното остаряване на активите чрез задълбочената им конкретизация по полезен срок на използване, който варира. Резултатът е налице - за минималния полезен срок на годност се възстановяват между 84% и 90% от амортизируемата стойност на активите.

Във Великобритания FYA-системата е добра практика за насърчаване на структуроопределящи дейности, на високоефективни и енергоспестяващи инвестиции, на екологични проекти.

От така изведените на преден план **предимства на държавните амортизационни политики** се налага **изводът**, че използването на дегресивни методи за амортизация в Германия, САЩ и Русия и приложението на системата за данъчни облекчения във Великобритания стимулират националните икономики. По този начин държавата активно подпомага предприятията при разработването на собствените им амортизационни политики, подкрепя тяхното развитие и приоритети, насърчава ги в усилията им да обновяват активите си и в стремежа им да се самофинансират.

Предложенията за обогатяване на българската държавна амортизационна политика се базират на традиционализма и пълнотата в германската практика, алтернативността и интензивността в американската практика, на детайлността и сигурността в руската практика, на адаптивността и динамиката в английската практика:

- динамични амортизационни норми с отчитане годината на придобиване на актива;
- използване на константно-дегресивен метод за амортизация с коефициенти-ускорители, отчитащи спецификата на активите;

- thorough specification of assets by groups, according to their useful lives, which reflect their obsolescence;
- one time recognition as current investment costs of depreciable assets for sectors and activities, which are structure-determining and are priorities for the national economy.

Only such an approach in the state depreciation policy of Bulgaria would be useful for the businesses. It is a necessity for the Bulgarian economy to acquire a detailed, dynamic and adaptive national depreciation policy, able to stimulate an offensive depreciation line of actions towards the business enterprises, representing the use of digressive depreciation methods, higher depreciation norms and quotas for the fixed assets, the latter lacking technical and technological recovery. And if businesses develop and production grows, the state will inevitably be on the rise.

- задълбочена конкретизация на активите по групи съобразно срока на полезния им живот, който отразява моралното им остаряване;
- еднократно признаване като текущи разходи за инвестиции в амортизируеми активи за отрасли и дейности, които са структуроопределящи и приоритетни за националната икономика.

Само един такъв подход в държавната амортизационна политика на България би бил полезен на предприятията. За българската икономика е необходима детайлна, динамична и адаптивна държавна амортизационна политика, която да стимулира една офанзивна фирмена амортизационна политика, изразяваща се в използването на дегресивни методи на амортизация, по-високи амортизационни норми и квоти за тези ДМА, които се нуждаят от техническо и технологично обновяване. А щом предприятията се развиват и производството расте, неизбежно и държавата ще бъде във възход.

Abbreviations of the regulation and the depreciation systems:

DR	Depreciation rates
TDR	Tax depreciation rates
LCIT	Law on Corporate Income Tax
TC RF	Tax Code of Russian Federation
TCU	Tax Code of the Ukraine
DGRF	Decree of the Government of the Russian Federation
ADS	Alternative Depreciation System (Alternative depreciation system, using the linear method)
AfA-Tabellen	Abschreibung für Abnutzung - Tabellen (depreciation tables)
EstG	Einkommensteuergesetz (Law on Income Tax in Germany)
FYA	First Years Allowance (capital allowances system, i.e. eligible costs for fixed purchase of fixed assets)
GDS	General Depreciation System (Main/recommendable depreciation system, using the diminishing balance method)
HGB	Handelsgesetzbuch (Trade Law in Germany)
IRS	Internal Revenue Service United Department of Treasury (Agency for tax collection with the Ministry of Finances of the US Federal government)
MACRS	Modified Accelerated Cost Recovery System

Използвани съкращения на нормативната уредба и системите за амортизиране:

АН	амортизационни норми
ДАН	Данъчни амортизационни норми

ЗКПО	Закон за корпоративно подоходно облагане
НКРФ	Налоговый кодекс Русской федерации (Данъчен кодекс на Руската федерация)
НКУ	Налоговый кодекс Украины федерации (Данъчен кодекс на Украйна)
ППРФ №1/2002	Постановление Правительства РФ от 1 января 2002 г. (Постановление на Руската федерация за класифициране на амортизируемите дълготрайни активи)
ADS	Alternative Depreciation System (Алтернативна система за амортизиране, която използва линеен метод)
AfA-Tabellen	Abschreibung für Abnutzung - Tabellen (амортизационни таблици)
ESTG	Einkommensteuergesetz (Закон за облагане на доходите в Германия)
FYA	First Years Allowance (система за капиталови квоти, т.е. признати разходи за фиксирани покупки на дълготрайни активи)
GDS	General Depreciation System (Основна/препоръчителна система за амортизиране, която използва дегресивен метод)
HGB	Handelsgesetzbuch (Търговски закон в Германия)
IRS	Internal Revenue Service United Department of Treasury (Служба за събиране на данъци към Министерството на финансите на Федералното правителство на САЩ)
MACRS	Modified Accelerated Cost Recovery System (модифицирана система на ускорено възстановяване на разходите)

Reference/Литература

Authors:

Bonev, Zhivko. Methods for depreciation of fixed assets.//Balance, 1997, №8, p.p. 7-14.

Buzov, Nikolay. Financial planning of company resources – own and external (borrowed). // Bulgarian accountant, 2006, №16, Addendum, p.p. 26-37.

Dinev, Dimitar, Nenkov, Dimitar. Finances of the contemporary company. Sofia, DDC, 1992, p.p. 36-44.

Oreshkova, Hristina. Problems of the state depreciation policy in the contemporary conditions of transition to market economy in Bulgaria. // Bulgarian accountant, 2003, №5, p.p. 6-8.

Toshev, Georgi. Evaluation, depreciation and accounting of the basic resources of industrial enterprises. Sofia, State publishing house „Science and art“, 1955, p. 111.

Frohlich, Gerhard. Schnelleinstieg in die Buchführung. Freiburg-Berlin-München, Haufe Verlagsgruppe, 2000, s. 122-127.

Stewart, Danielle. Capital allowance – temporary first years allowance. <<http://www.baakertily.co.uk/publications/Companies - Capital - allowance - temporary first years allowance.aspx>, accessed on 16.03.2013

Regulations:

Law of corporate income tax, effective from 01.01.2007., Published SN iss. 105 of 22 December 2006, amendment SN iss. 52 of 29 June 2007, amendment SN iss. 108 of 19 December 2007, amendment SN iss. 110 of 21 December 2007, amendment SN iss. 69 of 5 August 2008, amendment SN iss. 109 of 12 December 2008, amendment SN iss. 32 of 28 April 2009, amendment SN iss. 35 of 12 May 2009, amendment SN iss. 95 of 1 December 2009, amendment SN iss. 94 of 30 November 2010, amendment SN iss. 19 of 8 March 2011, amendment SN iss. 31 of 15 April 2011, amendment SN iss. 35 of 3 May 2011, amendment SN iss. 51 of 5 July 2011, amendment SN iss. 77 of 4 October 2011, amendment SN iss. 99 of 16 December 2011, amendment and addendum SN iss. 40 of 29 May 2012.

Tax Code of Russian Federation (TC RF) (2012), p. 258. , accessed on 01.03.2013

Tax Code of the Ukraine of 02.12.2010 № 2755-VI, p. 145.1.

Decree of the Government of the Russian Federation of 1 January 2002 №1 «About the ranking of basic resources, included in the depreciation groups», amendment and addendum of : 9 July, 8 August 2003, 18 November 2006, 12 September 2008, 24 February 2009, 10 December 2010.

Einkommensteuergesetz (ESTG). EstG Ausfertigungsdatum: 16.10.1934 Vollzitat: "Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 8. Oktober 2009 (BGBl. I S. 3366, 3862), das durch Artikel 1 des Gesetzes vom 20. Februar 2013 (BGBl. I S. 285) geändert worden ist" Stand: Neugefasst durch Bek. v. 8.10.2009 I 3366, 3862; zuletzt geändert durch Art. 3 G v. 8.5.2012 I 1030. <www.juris.de>, accessed on 01.03.2013

Handelsgesetzbuch (HGB). Ausfertigungsdatum: 10.05.1897, Vollzitat: "Handelsgesetzbuch in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 4100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 20. Dezember 2012 (BGBl. I S. 2751) geändert worden ist" Stand: Zuletzt geändert durch Art.1 G v. 20.12.2012 I 2751.<www.juris.de>, accessed on 01.03.2013

Internal Revenue Service United Department of Treasury (IRS), i.e. Tax collecting service with the Ministry of Finance of the Federal Government of the USA <http://www.irs.gov/publications/p946/ch04.html>>, accessed on 10.03.2013

Web sites:

- <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Steuern/Weitere_Steuerthemen/Betrieb-spruefung/AfA_Tabellen/afa_tabellen.html>, accessed on 29.03.2013
- <http://www.hmrc.gov.uk/capital_allowance/investmentschemes.html>, accessed on 16.03.2013
- <<http://www.hmrc.uk/incometax/relief-capital.html>>, accessed on 16.03.2013
- <<http://www.ksb.bg>>, accessed on 07.04.2013
- <<http://www.theglobaleconomy.bg>>, accessed on 07.04.2013
- <<http://www.ukrpressbg.com>>, accessed on 05.07.2015 r.